

GRIP- JA RS-VIIRUSTE RNA (PANEEL) NINAKAAPES

Lühend	Nose-Influenza/RSV RNA(panel)
Mõiste	<p>Gripiviirused kuuluvad ortomüksoviiruste sugukonda. Gripiviiruseid on 3 tüüpi: A-, B- ja C-gripi viirused. A-gripi viirusel on võime kiiresti muutuda ja levida. A-gripi viirus võib põhjustada massilisi epideemiaid ja pandeemiaid. B-gripi viirus on vähem muutlik, põhjustab lokaalseid puhanguid. C-gripi viirust esineb harva.</p> <p>Gripiviirus levib piisk- ja kontaktnakkuse teel. Inkubatsiooniaeg kestab mõni tund kuni 5 päeva. Gripile on iseloomulik äge algus, kõrge palavik, tugev pea-, kurgu- ja lihasvalu, suurenenud silmade valgustundlikkus, üldine nõrkus ja higistamine. Gripihaige on nakkusohtlik 1 päev enne ja kuni 5 päeva pärast haigusnähtude ilmnemist. Tüsistused: pneumoonia, otitiit, sinusiit, müokardiit, febrilised krampid, entsefaliit jt.</p> <p>RS-viirused kuuluvad <i>Paramyxoviridae</i> sugukonda, <i>Pneumovirus</i> perekonda.</p> <p>RS-viirus on lastel sagedasim ülemiste hingamisteede infektsiooni põhjustaja. Ei anna püsivat immuunsust. Tüsistused väikelastel: kopsupõletik, bronhiit. Tüsistused täiskasvanutel: bronhiit, harvem kopsupõletik.</p> <p>Uuring on tundlik järgmistele viirustele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A-gripi viirused – Avian influenza A, Influenza A H1N1 (pre-2009), Influenza A H1N1 (pdm2009), Influenza A H3N2 (sessoonne) • B-gripi viirused • RS-viirused – RSV A, RSV B <p>Viiruste tüvesid eraldi tulemustena ei väljastata.</p>
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A-, B-gripi viiruse, RS-viiruse infektsiooni kahtlus ▪ äge hingamisteede infektsioon
Proovivõtu vahendid	Steriilne tampoon ja katsuti (Nasal Collection kit)
Uuringumaterjal	Ninakaabe. Proov on soovitatav võtta haigestumise esimese 72 tunni jooksul või haigestumise 1.–5. päeval.
Proovimaterjali võtmine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Enne proovi võtmist peab patsient nina puhtaks nuuskama. 2. Tõstke ninaots üles . 3. Viige kuiv tampoon ninasõõrmesse paralleelselt suulaega ja suunaga veidi üles, lapsel 1–2 cm sügavusele ja täiskasvanul 3–5 cm sügavusele. Seejärel hoitke tampoon mõned sekundid paigal. Järgnevalt roteerige tamponi tugevalt vastu alumise ninakarbiku seinale, et eemaldada nina limaskestalt viirusega nakatunud epiteelrakke. 4. Sama protseduuri korrake sama tamponiga teises ninakäigus. 5. Eemaldage tampoon ninast ja pange katsutisse. Sulgege katsuti korgiga.
Materjali säilivus ja transport	15–25 °C 24 tundi; 2–8°C 3 päeva; –20 °C 12 kuud Transport laborisse toatemperatuuril või jahedas.
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, laboratoorse hematoloogia labor, Ravi 18
Meetod	Reaalaja-PCR
Referentsvahemikud	Negatiivne

Tõlgendus Positiivne A-gripi viiruse RNA B-gripi viiruse RNA RS-viiruse RNA Negatiivne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kinnitab A-gripi viirusinfektsiooni ▪ kinnitab B-gripi viirusinfektsiooni ▪ kinnitab RS-viirusinfektsiooni <ul style="list-style-type: none"> ▪ näitab viiruse RNA puudumist proovimaterjalis või on selle hulk alla määramispiiri
Konsultatsioon	Ellind Lind, Natalja Juhanson
HK hinnakirja koodid	66612 x 2
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. GeneXpert Dx System (2013): Xpert® Xpress Flu/RSV lk. 26-27. 2. Kasper D, Braunwald E, Fauci A, Hauser S, Longo D, Jameson J(2005) Harrisons Manual of Medicine 16th Edition, McGrawHill Medical: 533-536 3. http://www.tervisekaitse.ee
Koostaja	Ellind Lind